

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΧΑΡΤΗ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ

ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΕΚΛΟΓΩΝ

ΣΤΑ 47 ΚΡΑΤΗ –ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΚΟΓΚΡΕΣΟΥ ΤΟΥ ΣΤΕ

Συμπεράσματα για την περίοδο 2017-2020

Πρόκειται για την δεύτερη κατά σειρά Έκθεση που προετοιμάζει η Επιτροπή Επίβλεψης του Κογκρέσου και η οποία παρουσιάζει σε τακτική βάση τις τριετείς αναλύσεις από τις επισκέψεις μελέτης του Συμβουλίου της Ευρώπης στα κράτη μέλη του, **σχετικά με την εφαρμογή του κειμένου αναφοράς του ήτοι του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης**, τόσο για την ορθή λειτουργία της τοπικής και περιφερειακής δημοκρατίας όσο και για τη σύννομη διενέργεια των εκλογικών διαδικασιών, με βάση τις αρχές του Χάρτη.

Η εφαρμογή του Χάρτη έχει εξεταστεί σε αρκετά κράτη μέλη και έχει παρατηρηθεί μία σταθερή και βιώσιμη προσπάθεια ενδυνάμωσης της τοπικής αυτοδιοίκησης αλλά και προσαρμογής της εθνικής νομοθεσίας στα δεδομένα κριτήρια του Χάρτη, μέσω κυρίως αποκεντρωτικών αναμορφώσεων.

Κάποιες χώρες σημείωσαν αξιοσημείωτη πρόοδο στην τοπική και περιφερειακή δημοκρατία σε σχέση με τις προηγούμενες επιβλέψεις που είχαν πραγματοποιηθεί στην επικράτεια τους μέσω της υιοθέτησης αναμορφώσεων, της ενδυνάμωσης της διαδημοτικής συνεργασίας ή των μηχανισμών συμμετοχής των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Κατά της τελευταία τριετία έξι (6) επιπλέον χώρες επικύρωσαν το Πρόσθετο Πρωτόκολλο του Χάρτη για το Δικαίωμα Συμμετοχής στα Κοινά.

Παρόλα ταύτα θα πρέπει να συντελεστούν ουσιαστικές αλλαγές στον προγραμματισμό των κρατών μελών προκειμένου να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους και τις δεσμεύσεις τους που απορρέουν από τα άρθρα του Χάρτη σχετικά με τα θέματα που έχουν αναδειχθεί από τους τελευταίους αντίστοιχους ελέγχους και έχουν εκφραστεί στις ανάλογες Εκθέσεις.

Κενά διαπιστώνονται κυρίως στον τομέα της διαθέσιμης χρηματοδότησης των τοπικών και περιφερειακών αρχών σε αναλογία με τις αρμοδιότητες που καλούνται να διεκπεραιώσουν.

Στην περίοδο 2017-2020 που εξετάζεται σε αυτή την Έκθεση μάλιστα, παρατηρήθηκαν, σε κάποιες χώρες, **τάσεις επανασυγκέντρωσης τόσο των αρμοδιοτήτων όσο και της χρηματοδότησης.** Σε παραβίαση των άρθρων 4 και 9, κάποιες κυβερνήσεις μείωσαν τις αποφάσεις που λαμβάνονταν σε επίπεδο κοντά στους πολίτες και περιόρισαν τις οικονομικές παροχές αντίστοιχα, κυρίως λόγω της ανάγκης που υπήρξε να επιβληθούν αυστηρά μέτρα λιτότητας και προγράμματα εξορθολογισμού προκειμένου να αντιμετωπιστεί η υφιστάμενη οικονομική κρίση.

Επιπλέον κάποια κράτη αντιμετώπισαν **πρόβλημα στην εξασφάλιση των οικονομικών πηγών καθώς αυτές έπρεπε να χρησιμοποιηθούν σε άλλους τομείς προκειμένου να καλύψουν τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης.** Συχνά όμως η υφιστάμενη οικονομική κρίση έχει χρησιμοποιηθεί και ως δικαιολογία για την επαναφορά στοιχείων ελέγχου, επί των τοπικών αρχών.

Περιορισμοί έχουν διαπιστωθεί, σε κάποιες χώρες, στον τομέα της δημόσιας διαβούλευσης. Οι προκλήσεις σε αυτό τον τομέα κυρίως εστιάζονται σε νομοθετικές ρυθμίσεις που θα πρέπει να αφορούν την έγκαιρη και κατάλληλη διαβούλευση επί παντός θέματος που σχετίζεται με τις τοπικές αρχές, σύμφωνα με τα άρθρα 4.6, 5 και 9.6.

Η εφαρμογή του Χάρτη έχει διαμορφώσει ήδη μία νομολογία που γίνεται σεβαστή στα κράτη μέλη αν και υπάρχουν ακόμα βήματα να γίνουν για την άμεση εφαρμογή του.

Κατά την τελευταία τριετία αναδείχθηκε ένα νέο ζήτημα όσον αφορά στην εφαρμογή του άρθρου 7 για τις συνθήκες λειτουργίας των γραφείων των τοπικά αιρετών εκπροσώπων. Από την μείωση των μισθών για τους εργαζομένους, μέχρι την αποτυχημένη τήρηση του ορθού πολιτικού και νομικού περιβάλλοντος στην άσκηση των λειτουργιών τους κατά τη διάρκεια της θητείας. Η έλλειψη εμπιστοσύνης για τους αιρετούς

εκπροσώπους σε όλα τα επίπεδα διοίκησης εξακολουθεί να υφίσταται επίμονα σε ορισμένα κράτη μέλη και αντίστοιχα επηρεάζει το επίπεδο συμμετοχής των πολιτών στα κοινά και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Στην παρούσα φάση της πανδημίας του κορονοϊού επίσης δόθηκε η αφορμή για επανασυγκέντρωση εξουσιών τόσο όσον αφορά στα οικονομικά και χρηματοδοτικά μέσα όσο και στις αρμοδιότητες, με το επιχείρημα του καλύτερου ελέγχου της πανδημίας. Αν αυτό το στοιχείο θα είναι μία εξαίρεση λόγω πανδημίας, θα το αποδείξει ο χρόνος. Πρόκειται, όπως είναι κατανοητό, για ένα πολύ ευαίσθητο ζήτημα.

Παρόλα ταύτα δεν παύουμε να υπενθυμίζουμε ότι η έλλειψη σεβασμού των άρχων του Χάρτη αποτελεί ανησυχητική εξέλιξη, δεδομένου ότι οι δημοκρατικές και ανοικτές κοινωνίες θα πρέπει να αντιμετωπίζουν την πανδημία σεβόμενες τις δημοκρατικές αρχές. Θα δούμε με την πάροδο του χρόνου, αν οι μελλοντικές Συστάσεις επιβεβαιώσουν τα σημερινά προκαταρκτικά σχόλια και σημειώσεις μας.

Άλλωστε η τοπική αυτοδιοίκηση αποτελεί μέχρι σήμερα σημαντικό ανάχωμα στην αντιμετώπιση της ίδιας της πανδημίας και θα συνεχίσει να καλείται να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις της μακροπρόθεσμα μέχρις ότου εξασφαλιστεί η συλλογική ανάταξη.

Το Κογκρέσο μέσω των αποστολών επίβλεψης της τοπικής δημοκρατίας αλλά και των εκλογικών διαδικασιών και μέσω των ελέγχων μετά την επίβλεψη (post-monitoring), θα συνεχίσει να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τα θέματα που αναδεικνύει η εφαρμογή του Χάρτη, ως ένα βασικό δεδομένο που θα κατατίθεται στην Επιτροπή των Υπουργών, σε σχέση με τις τάσεις που διαγράφονται στην τοπική αυτοδιοίκηση. Θα συνεχίσει επιπλέον να προωθεί τις καλές πρακτικές σε ανταπόκριση των υφιστάμενων προβλημάτων, ως μέσο διευκόλυνσης και ορθότερης εφαρμογής του Χάρτη.

Περιληπτική μετάφραση

Χαμακιώτη Δέσποινα

Γραμματεία Εθν. Αντιπείας Κογκρέσο ΣΤΕ